

**DR. DARÁZS ÁRPÁD SZÁZÉVES SZÜLETÉSNAPIJÁNAK
MEGÜNNEPLÉSE AMERIKÁBAN**

Dr. Darázs Árpád

Abban a rendkívüli megtiszteltetésben volt részem, hogy dr. Darázs Árpád utolsó demonstrátora lehettem a Dél-Karolinai Egyetemen Columbiában, Dél-Karolina állam fővárosában, az Amerikai Egyesült Államokban. Benne voltam dr. Darázs mindkét ottani énekkarában – először az Egyetemi Kórusban, amely az egyetem 25.000 hallgatója közül bárki számára nyitott volt. Emlékszem arra a napra, amikor dr. Darázs odajött hozzám abban a nagy próbateremben, és azt mondta nekem, úgy, hogy senki más ne hallhassa: „A következő szemeszterben a Hangversenykórusban fogsz énekelni.”. Megdöbbsentem! Amennyire izgalmas volt, hogy meghívtak énekelni abba a tekintélyes énekkarba – amelybe csak meghallgatás útján lehetett bekerülni –, éppen annyira félttem attól is, hogy vajon elég hangosan hallott-e engem énekelni dr. Darázs ahhoz, hogy ezt a döntést meghozza!

Bár dr. Darázs 1956-ban elhagyta szeretett Magyarországot, tíz év telt el, mire a Dél-karolinai Egyetemre került. Átvette az énekkart, átnevezte a „USC Concert Choir” (Dél-karolinai Egyetem Hangversenykórusa) névre, és elkezdte varázslatos zenei munkáját, hogy nagyon rövid időn belül nemzetközileg elismert együttesé formálja a Hangversenykórust. Az énekkar hírneve szerte az Egyesült Államokban nőtt, és dr. Darázs magával vitte a kórust konferenciákra, hogy bizonyítsa, milyen jól használható a Kodály-módszer a zenetanításban anélkül, hogy kotta lenne az énekesek kezében. Azok a gyakorlatok, amelyeket minden próba elején végzett velünk, megerősítették azt a képességünket, hogy

hibátlanul tudjunk kottát olvasni. Ahhoz, hogy tudjuk, hogyan hangzik a „dó-szó-dó” a mozgó dó rendszerében, és hogyan hangzik a „dó-fi-szó”, azt jelentette, hogy mindig tudtuk, hogyan hangzik egy hangköz, amikor meglátjuk a kottában, és mindig tökéletesen el is találjuk. Ez tette a lapról éneklést a kedvenc zenei tevékenységemmé!

Amikor a Hangversenykórus tagjai lediplomáztak, mindig fogadást adtak a következő kórusnak a koncertjeinken. Láttuk, hogy mennyire értékelték dr. Darázst, és hogy az ő öröksége átszáll a kórus újabb tagjaira. Ez a Hangversenykórus korábbi tagjaihoz kötött bennünket. Csatlakoztunk az ő egyházi kórusaikhoz, és ezek az öregdiákok zenei családtaggá váltak számunkra. Dr. Darázs haláláig 20 generációnyi öregdiákunk volt, akik mind ismerték egymást, és ez a mi Hangversenykórus-koncertjeinket a családi összejövetelekhez tette hasonlóvá.

A Dél-karolinai Egyetem Hangversenykórusa a IX. Nemzetközi Bartók Béla Kórusversenyen. 1980, Debrecen

A Dél-karolinai Egyetem Hangversenykórusa. 1980, Llangollen, Wales

A Dél-karolinai Egyetem Hangversenykórusa 1985-ben

A Dél-karolinai Egyetem Hangversenykórusa amerikai futballmeccsen énekel 1985

Dr. Darázs Árpád a betegségé előtti utolsó hangversenyen Columbiában, Dél-Karolina Állam fővárosában. 1986. október 18.

Dr. Darázs Árpád 1986-ban bekövetkezett halála után nem volt kérdés, hogy továbbra is együtt maradunk. A legjobb családok nem esnek szét. Bár dr. Darázs volt a közös kötelék közöttünk, a „ragasztó”, ami összetartott bennünket, az a közös éneklés volt az ő dirigensi pálcája alatt – nos, ez nem elég pontos, mert nemcsak, hogy ritkán használt pálcát a Hangversenykórus esetében, de gyakran a kezeit is alig mozdította meg. Csuklójának vagy ujjának egy kis mozdulata elég volt ahhoz, hogy azt tegyük, amit akar. Ismert bennünket, és mi ismertük őt. Zeneileg pontosak voltunk, és nem volt szükség karlengetésre vagy ütemezésre.

Így néhány évente találkozót szerveztünk Columbiában. Dr. Darázs felesége, Piroska asszony, és gyermekeik, Dezső, Bertalan és Judit is eljöttek. Családunk részének tekintettük őket. Két évvel ezelőtt eszembe jutott, hogy 2022-ben lesz dr. Darázs Árpád születésének 100 éves évfordulója. Nyilvánvalóan itt volt az ideje egy újabb találkozóknak. Sokan szerettünk volna dr. Darázs Árpád magyarországi szülővárosába, Jászberénybe utazni ebből az alkalomból, de tudtuk, hogy sokan közülünk nem tudnák megtenni ezt az utat. Tudtuk, hogy többen tudnánk együtt ünnepelni ezt a mérföldkövet, ha a dél-karolinai Columbiában szerveznék meg a találkozót. Végül is, itt tapasztalhattuk meg dr. Darázs tehetségének a hihetetlen mélységét. A Facebooknak köszönhetően van egy Hangversenykórus csoportunk, kizárólag a kórus öregdiákjai számára. Ezen keresztül beszéltük meg a terveinket.

A 2022-es dél-karolinai Darázs Árpád centenáriumon az alt szólam szólampróbája

A 2022-es dél-karolinai Darázs Árpád centenáriumon készült csoportkép dr. Darázs Árpád Dél-karolinai Egyetem Hangversenykórusának legutolsó évfolyamáról

Az öregdiákok 2022. július 8-án, pénteken gyűltek össze egy fogadásra a Dél-karolinai Egyetem egyik báltermében. Volt sok ölelés, örömkönnny és köszöntő, miközben szeretett mesterünkre emlékeztünk. Július 9-én, szombaton az egyetem Zenei Tanszékének épületében találkoztunk, és sok olyan dalt elénekeltünk, amelyeket mi mindannyian énekeltünk a 20 év során. Szerencsére dr. Darázs gondoskodott arról, hogy a négyéves egyetemi tanulmányok ideje alatt a legtöbb értékes magyar népdafeldolgozást, dalt elénekeljük: Felszállott a páva, Jézus és a kufárok, Karácsonyi bölcsődal (dr. Darázs feldolgozásában), Régi táncdal stb. Bár csak hallhatták volna, milyen gyönyörűen énekelt ez a már idősödő csoport! A hangok többnyire tökéletesek voltak. A dinamikai árnyalatokra is emlékeztünk még. Bár különböző öregdiákok vezényelték a dalokat, az az igazság, hogy karnagyokra valószínűleg nem volt szükség.

2022. július: Zoom-találkozó dr. Kiss Henriettel

Az ebédszünetünkben egy Zoom-találkozóval leptem meg a csoportot Kiss Henriett-tel! Csak azok találkoztunk vele, akik 2016-ban Jászberényben jártunk, így ennek az öregdiák-csoportnak nagy élmény volt hallani és látni Henriettet – mindannyian tudjuk, milyen sokat tesz dr. Darázs örökségének életben tartásáért Magyarországon, akárcsak mi az USA-ban. Ő a mi családjunk tagja, és bizonyítékként van neki egy „USC Concert Choir Alumni” feliratú pólója! Úgy terveztük, hogy meghívjuk az ünnepségünkre Dél-Karolinába, de ő a 2022. július 30-ai „Darázs Árpád 100” emlékünnepséget szervezte Jászberényben, ezért most nem tudott elrepülni az USA-ba. Bár csalódottak voltunk, a Zoom-hívás remek helyettesítő megoldás volt.

Himnuszéneklés a 2022-es dél-karolinai Darázs Árpád centenáriumon dr. Darázs Árpád sírjánál: dr. Darázs Árpád két fia, Bertalan és Dezső Sharon McElveen Altmannel

Délután, több próba után, abban a temetőben találkoztunk, ahol dr. Darázs Árpád sírja van. Az ingatlanon van egy szép belső udvar a tó közelében. Ott gyűltünk össze, csatlakozott hozzánk dr. Darázs két fia is a családjakkal. Elmondták nekünk, hogy mennyire különleges számukra, ahogy nagyra becsülik az édesapjukat; mennyire csodálják, hogy 36 évvel a halála után az emléke még mindig könnyeket csal a szemünkbe. Ezután a különleges megemlékezés után elmentünk az egyik öregdiák házába egy partira – amiről dr. Darázs tudott volna. Magyar bort ittunk, elragadó személyiségének emlékeit és kedvenc történeteit osztottuk meg, és elkezdtük tervezni a következő találkozást.

Tervünk a következő találkozóra, hogy elénekeljük az USA himnuszát és a Dél-karolinai Egyetem Alma Mater dalát a 2023-as úgynevezett Homecoming futballmeccsen a Dél-karolinai Egyetemen. Ezeket több mint 82.000 futballrajongó előtt fogjuk elénekelni, ahogyan a legtöbb évben tettük, amikor Dr. Darázs volt a karnagyunk.

A 2022-es dél-karolinai Darázs Árpád centenárium záróünnepsége

Szeretném, ha tudnák, hogy fr. Darázs Árpád jelenléte az életünkben csak fizikailag változott. Miközben már nem áll előttünk, minden dalban benne van, amit bármelyikünk énekel, vezényel, vagy jegyez. Dr. Darázs mindenből a legjobbra tanított bennünket, és egyikünk sem akar csalódást okozni az örökségében. Ő bennünket tanított. Mi ezeket tanítottunk egyházi énekkarokban, közösségi kórusokban, iskolákban és magánórákon. Hagyatékát 36 éven át adtuk tovább, és az öregdiákok csoportja által elért jövő generációkon keresztül még tovább fog élni. Ezt nagyon komolyan vesszük, és megtiszteltetésnek tartjuk.

Fordította: dr. Kiss Henriett